

Πρόταση για την ενσωμάτωση της προδιαγεγραμμένης καύσης στην εθνική νομοθεσία

Ιούνιος 2023

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η προδιαγεγραμμένη καύση, δηλαδή η χρήση της φωτιάς κατά τρόπο οργανωμένο και στοχευμένο και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις και συνθήκες, αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο δασικής διαχείρισης, διαχείρισης της καύσιμης ύλης και πρόληψης των δασικών πυρκαγιών. Το εργαλείο αυτό χρησιμοποιείται σε πολλές χώρες του κόσμου και προκρίνεται ως ενδεδειγμένη πρακτική με πολλαπλά οφέλη, όπως προκύπτει από σχετικές έρευνες και μελέτες, τόσο για τη δασική διαχείριση, όσο και για την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών. Ειδικά λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης και τα διαρκώς αυξανόμενα και εντεινόμενα φαινόμενα που συνδέονται με τις δασικές πυρκαγιές, η προδιαγεγραμμένη καύση μπορεί να επιφέρει σημαντικά οφέλη για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των δασικών οικοσυστημάτων και τη μείωση της πιθανότητας εκδήλωσης πυρκαγιών, καθώς και την άμβλυνση της έντασής τους, κάνοντας ταυτόχρονα την καταστολή ευκολότερη και ασφαλέστερη και περιορίζοντας τις καταστροφές.

Στην Ελλάδα έχουν πραγματοποιηθεί στο παρελθόν κάποιες προσπάθειες αξιοποίησης της προδιαγεγραμμένης καύσης ως μεθόδου μείωσης της καύσιμης ύλης από στελέχη της δασικής υπηρεσίας και μέλη της επιστημονικής κοινότητας. Ειδικότερα, κατά τη δεκαετία του 1970, πραγματοποιήθηκαν πειραματικές καύσεις με σκοπό την επιστημονική τεκμηρίωση και την εξαγωγή συμπερασμάτων, αλλά το εγχείρημα αυτό δεν προχώρησε^{1,2}. Με την αύξηση της συχνότητας, της έντασης ή/και της δριμύτητας των δασικών πυρκαγιών, διαφαίνεται σαφώς η ανάγκη για την αξιοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης ως μεθόδου για την αποτελεσματική και στοχευμένη πρόληψη των δασικών πυρκαγιών αλλά και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των δασικών οικοσυστημάτων.

Στο πλαίσιο αυτό, το WWF Ελλάς με εταίρους το Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων του ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ», τη Διεύθυνση Δασών Χίου και την ομάδα εθελοντικής δράσης Χίου ΟΜΙΚΡΟΝ και με την συμβολή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Χίου και του Δήμου Χίου και την χρηματοδότηση της Procter & Gamble, σχεδίασε και βρίσκεται στη διαδικασία ολοκλήρωσης ενός πιλοτικού έργου εφαρμογής προδιαγεγραμμένης καύσης για τη διαχείριση της καύσιμης ύλης και την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών³. Το πρόγραμμα ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2021 και αναμένεται να ολοκληρωθεί το φθινόπωρο του 2023. Σημαντικό χαρακτηριστικό του προγράμματος είναι η καταγραφή και ανάλυση επιστημονικών δεδομένων για τη δημιουργία προδιαγραφών εφαρμογής της μεθόδου αυτής στη χώρα μας. Σε συμφωνία με τη διεθνή εμπειρία και επιστημονική γνώση, τα αρχικά ευρήματα της ανάλυσης στο πλαίσιο του προγράμματος, επιβεβαιώνουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της μεθόδου της προδιαγεγραμμένης καύσης.

Κρίσιμο στοιχείο για την ορθή αξιοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης αποτελεί η ρητή πρόβλεψη και ρύθμισή της στη νομοθεσία με τη θεσμοθέτηση των απαιτούμενων διαδικασιών, προδιαγραφών και προϋποθέσεων, και την αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων και της συνεργασίας των υπεύθυνων φορέων, προκειμένου να σχεδιαστεί με επιστημονικό και τεκμηριωμένο τρόπο και

¹ Τσιουβάρας, Κ., Παπαναστάσης, Β., Νάσσης Α., Λιάκος Α., 1987. Εξέλιξη της υπόροφης βλάστησης και της αναγέννησης μετά την υλοτομία ανωρόφου και την καύση υπολειμμάτων σε συστάδα τραχείας πεύκης Θάσου. Πρακτικά Επιστημονικής Συνάντησης Ελληνικής Δασολογικής Εταιρείας 30 Σεπτεμβρίου-2 Οκτωβρίου 1987.

² Παπαναστάσης, Β., 1977. Έκθεση των αποτελεσμάτων του σεμιναρίου στη Θάσο για την βελτίωση των τραχειοδασών με την μέθοδο της προδιαγεγραμμένης καύσης. Δασικά Χρονικά Τεύχος 4-5, Απρίλιος-Μάιος 1977.

³ Athanasiou, M., Bouchounas, T., Korakaki, E., Tziritis, E., Xanthopoulos, G., Sitara, S., 2022. Introducing the use of fire for wildfire prevention in Greece: pilot application of prescribed burning in Chios island. In proceedings of the 9th International Conference on Forest Fire Research: Advances in Forest Fire Research & 17th International Wildland Fire Safety Summit, 11-18 November 2022, Coimbra, Portugal. D. G. Viegas, Editor. ADAI/CEIF, University of Coimbra, Portugal. Abstract p. 169, full text on CD (p. 1487-1494), https://doi.org/10.14195/978-989-26-2298-9_227.

να υλοποιηθεί με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα. Όλες οι χώρες που χρησιμοποιούν αυτή τη μέθοδο έχουν θεσμοθετήσει το κατάλληλο νομικό πλαίσιο που ανταποκρίνεται στο σύστημα οργάνωσης της δασικής διαχείρισης και της πρόληψης των δασικών πυρκαγιών σε αυτές.

Το παρόν κείμενο περιλαμβάνει **την πρόταση του WWF Ελλάς για την ενσωμάτωση της προδιαγεγραμμένης καύσης στην εθνική νομοθεσία και τη ρύθμιση της χρήσης της** ως μιας μεθόδου δασικής διαχείρισης, διαχείρισης της καύσιμης ύλης, πρόληψης δασικών πυρκαγιών και διατήρησης του μεσογειακού τοπίου.

Το ευρύτερο όραμα του WWF Ελλάς είναι η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των δασικών οικοσυστημάτων απέναντι στη κλιματική αλλαγή, μέσα από μία σειρά δράσεων πρόληψης δασικών πυρκαγιών χρησιμοποιώντας καινοτόμα και αποτελεσματικά εργαλεία όπως η προδιαγεγραμμένη καύση, εμπλέκοντας ενεργά την τοπική κοινωνία και διαμορφώνοντας σχετικές προτάσεις πολιτικής. Η παρούσα πρόταση στηρίζεται σε καλές πρακτικές όπως προκύπτουν από την εφαρμογή της μεθόδου αυτής σε άλλες χώρες και αποτυπώνονται στη σχετική βιβλιογραφία και άλλες μελέτες, και αξιοποιεί τις νομικές προβλέψεις άλλων χωρών, λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη τις διαφορές μεταξύ των νομικών συστημάτων και τις διαφορές στις διαδικασίες και την οργάνωση των υπηρεσιών με αρμοδιότητα στη δασική διαχείριση και την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών.

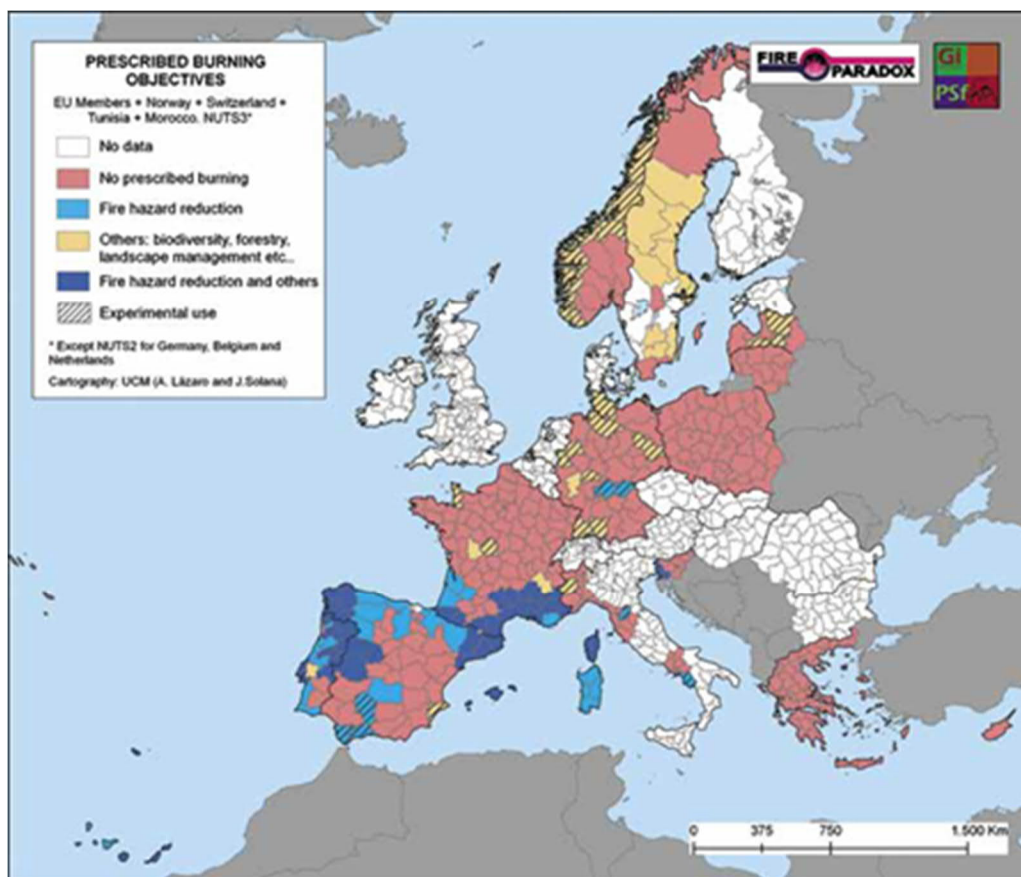
Η **Ενότητα Ι** του παρόντος εγγράφου παρουσιάζει τη χρήση της προδιαγεγραμμένης καύσης σε άλλες χώρες καθώς και τα οφέλη που προκύπτουν από τις πρακτικές αυτές, όπως αυτά τεκμηριώνονται σε μελέτες και έρευνες. Η **Ενότητα ΙΙ** παρουσιάζει μια σύντομη επισκόπηση της νομοθεσίας άλλων χωρών σχετικά με την αξιοποίηση της μεθόδου αυτής. Στην **Ενότητα ΙΙΙ** παρουσιάζονται τα κύρια στοιχεία της νομοθετικής μας πρότασης και η προτεινόμενη νομοθετική διάταξη. Το Παράρτημα περιλαμβάνει πίνακα με την αιτιολόγηση της προτεινόμενης διάταξης ανά παράγραφο.

I. Η χρήση της προδιαγεγραμμένης καύσης σε άλλες χώρες και τεκμηρίωση των ωφελειών από τις εν λόγω πρακτικές

Η προδιαγεγραμμένη καύση αξιοποιείται σε χώρες με παράδοση στη χρήση της φωτιάς ως διαχειριστικό εργαλείο. Άλλωστε, η φωτιά αποτελεί μέρος των φυσικών διεργασιών των δασικών οικοσυστημάτων. Στην Αυστραλία, τις Η.Π.Α. και τον Καναδά εφαρμόζεται ως μέθοδος διαχείρισης δασικών καυσίμων και πρόληψης δασικών πυρκαγιών ήδη από τη δεκαετία του 1950, ενώ στην Ευρώπη είναι πιο εντατική η χρήση της από το 2000 στη Γαλλία, την Πορτογαλία, την Ισπανία και την Ιταλία⁴. Επίσης, εκτός από εργαλείο πρόληψης δασικών πυρκαγιών, έχει αρχίσει να εισάγεται και να εφαρμόζεται και ως εργαλείο περιβαλλοντικής διαχείρισης⁵.

⁴ Fernandes, P.M., Rigolot, E., 2022. Prescribed burning in the European Mediterranean Basin. In book: Global Application of Prescribed fire (pp.230-248), Chapter: 13, Publisher: CSIRO Publishing.

⁵ Rigolot, E., 2005. Brûlage dirigé: Quinze ans d'expérimentation. Espaces Naturels 12: 16–17.

Εικόνα 2: Χρήση της προδιαγεγραμμένης καύσης σε διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες για ποικίλους διαχειριστικούς σκοπούς⁶.

Η διεθνής εμπειρία και η αξιολόγηση που γίνεται σε διάφορες χώρες αναδεικνύει ότι στις περιοχές που εφαρμόζεται η προδιαγεγραμμένη καύση, συχνά σε συνδυασμό και με βόσκηση ή/και μηχανικές μεθόδους, η ένταση και η δριμύτητα των δασικών πυρκαγιών είναι μειωμένες. Η εφαρμογή της στην Πορτογαλία και την Καταλονία έχει οδηγήσει σε σημαντική μείωση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών, καθώς έχουν περιοριστεί τα περιστατικά και οι καμένες εκτάσεις. Ειδικά στη Βορειοδυτική Πορτογαλία, έχει μετρηθεί ότι η προδιαγεγραμμένη καύση μειώνει κατά 96% τη δυνητική ένταση δασικών πυρκαγιών υπό δυσμενείς καιρικές συνθήκες⁷. Στη Γαλλία, και ειδικά στην περιοχή Mardes-Coronat των Γαλλικών Πυρηναίων, η χρήση της προδιαγεγραμμένης καύσης ως εργαλείο διαχείρισης βοσκολιβάδων και θαμνότοπων από τους επίσημους θεσμικούς φορείς και με την καθοδήγηση του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών οδήγησε σε σημαντική μείωση των πυρκαγιών που προκαλούνταν από ανεξέλεγκτες καύσεις ιδιωτών για τη δημιουργία ή τη βελτίωση βοσκοτόπων⁸.

Στην Αυστραλία, αν και ο πρωταρχικός σκοπός χρήσης της μεθόδου ήταν η προστασία περιουσιών και ανθρώπων από τις ανεξέλεγκτες πυρκαγιές, πλέον φαίνεται ότι εξυπηρετεί όχι μόνο τη μείωση

⁶ Lázaro, A., Montiel, C., 2010. Overview of Prescribed Burning Policies and Practices in Europe and Other Countries in Joaquim Sande Silva, Francisco Rego, Paulo Fernandes and Eric Rigolot (editors), 2010. Towards Integrated Fire Management-Outcomes of the European Project Fire Paradox. European Forest Institute Research Report 23, 2010

⁷ Fernandes, P.M., Botelho, H.S., 2004. Analysis of the prescribed burning practice in the pine forest of northwestern Portugal. Journal of Environmental Management 70, 15–26.

⁸ Lambert, B., 2010. The French prescribed burning network and its professional team in Pyrénées Orientales: lessons drawn from 20 years of experience. In Best Practices of Fire Use – Prescribed Burning and Suppression Fire Programmes in Selected Case-Study Regions in Europe. EFI Research Report 24. (Eds C Montiel and D Kraus) pp. 90–106. European Forest Institute, Joensuu.

των αρνητικών επιπτώσεων των πυρκαγιών, αλλά και ζητήματα διαχείρισης και διατήρησης της βιοποικιλότητας⁹. Μετά από δασικές πυρκαγιές οι οποίες καίνε μεγάλες εκτάσεις και προκαλούν εκτεταμένες καταστροφές, προτείνεται - μεταξύ άλλων - η εφαρμογή της προδιαγεγραμμένης καύσης για την αραίωση της πυκνής και συνεχούς βλάστησης λόγω της έντονης αναγέννησης που ακολουθεί. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται μείωση του κινδύνου που προέρχεται από την καύσιμη ύλη (hazard-reduction burns) και έχει υποστηριχθεί ότι πρέπει κατά κάποιον τρόπο να θεωρείται υποχρέωση των γαιοκτημόνων. Και για αυτό τον λόγο άλλωστε, τα τελευταία χρόνια υποστηρίζονται οι αυτόχθονες πληθυσμοί για την αναβίωση της εφαρμογής της προδιαγεγραμμένης καύσης¹⁰. Εμπειρικές παρατηρήσεις και σχετική επιστημονική έρευνα έδειξαν ότι η μείωση της καύσιμης ύλης μέσω προδιαγεγραμμένης καύσης μπορεί να βελτιώσει τη δυνατότητα καταστολής των περισσότερων πυρκαγιών, ωστόσο, αυτό εξαρτάται από τις καιρικές συνθήκες, οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά τη συμπεριφορά της πυρκαγιάς. Επιπρόσθετα, η μείωση της καύσιμης ύλης προσφέρει έμμεσα οφέλη μέσω του μετριασμού της δριμύτητας των πυρκαγιών, της προστασίας των περιουσιών και του μετριασμού των επιπτώσεων σε φυσικούς πόρους, όπως το νερό και το έδαφος¹¹. Σε συγκεκριμένα περιστατικά πυρκαγιών, όπως στις μεγάλες πυρκαγιές του Περθ το 2011, διαπιστώθηκε ότι σε περιοχές που είχε προηγουμένως εφαρμοστεί η προδιαγεγραμμένη καύση ήταν πιο εύκολη και αποτελεσματική η καταστολή με συγκεκριμένες μεθόδους (προσβολή στις πλευρές της πυρκαγιάς).¹² Μάλιστα, η σχετική έκθεση αξιολόγησης των πυρκαγιών αυτών καταλήγει σε προτάσεις για την εντατικοποίηση των προγραμμάτων προδιαγεγραμμένης καύσης¹³.

Ιδιαίτερη είναι η περίπτωση της χρήσης της μεθόδου στη Σαρδηνία, όπου αποτελεί έναν τρόπο επίλυσης των προβλημάτων που είχαν δημιουργηθεί λόγω των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών για τη δημιουργία βοσκοτόπων από κτηνοτρόφους. Η ενσωμάτωση της προδιαγεγραμμένης καύσης σε ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης της υπαίθρου αποτέλεσε σημαντικό όχημα για τη συνεργασία των αρχών και των τοπικών εμπλεκόμενων φορέων και την ομαλοποίηση των σχέσεών τους¹⁴.

Η εφαρμογή της μεθόδου σε σαβάνες στη Βραζιλία έχει οδηγήσει στη μείωση των πυρκαγιών υψηλής έντασης και έχει συμβάλει στην αύξηση της ετερογένειας των δασικών οικοσυστημάτων μέσω της διατήρησης ενός μωσαϊκού διαφορετικών δασικών ειδών¹⁵. Η ασυνέχεια στην καύσιμη ύλη αλλά και η ποικιλία ειδών που μπορεί να επιτευχθεί μέσω της καύσης δημιουργούν δασικά οικοσυστήματα πιο ανθεκτικά απέναντι στις δασικές πυρκαγιές.

II. Θεσμοθέτηση της προδιαγεγραμμένης καύσης σε άλλες χώρες

Στην Ευρώπη, η Γαλλία και η Πορτογαλία είναι από τις πρώτες χώρες που εισήγαγαν την προδιαγεγραμμένη καύση στα νομικά τους συστήματα. Η Γαλλία εισήγαγε την προδιαγεγραμμένη καύση για πρώτη φορά στη δασική νομοθεσία το 1992¹⁶ και προχώρησε σε διευρυνόμενη πρόβλεψη και χρήση με τον Νόμο για τη Δασική Διαχείριση το 2001¹⁷, τροποποιώντας τον Δασικό Κώδικα

⁹ Australasian Fire and Emergency Services Authorities Council, 2021. National position on prescribed burning (AFAC Publication No. 2036). East Melbourne, Vic: Australia. AFAC Ltd.

¹⁰ AFAC, 2015. Overview of prescribed burning in Australasia. Report for the National Burning Project -Subproject 1. Australasian Fire and Emergency Service Authorities Council Limited. March 2015.

¹¹ ό.π.

¹² Government of Western Australia, 2011. A Shared Responsibility-The report of the Perth Hills bushfire February 2011 Review

¹³ ό.π.

¹⁴ Ascoli, D., Bovio, G., 2013. Prescribed burning in Italy: issues, advances and challenges. iForest - Biogeosciences and Forestry, Volume 6, Issue 2, Pages 79-89.

¹⁵ Santos, F.L.M., Nogueira, J., Souza, R.A.F., Falleiro, R.M., Schmidt, I.B., Libonati, R., 2021. Prescribed Burning Reduces Large, High- Intensity Wildfires and Emissions in the Brazilian Savanna. Fire 2021, 4, 56.

¹⁶ Loi n° 92-613 du 6 juillet 1992.

¹⁷ Loi d'Orientation Forestière 2001.

του 1987¹⁸. Στη Γαλλία οι προσπάθειες προδιαγεγραμμένης καύσης συντονίζονται από Εθνική Ομάδα Εργασίας, που υποστηρίζεται από 23 τοπικές ομάδες καύσης. Η νομοθεσία είναι πλέον εξειδικευμένη και προβλέπει ειδικό πρόγραμμα εκπαίδευσης. Κατά μέσο όρο διαχειρίζονται με καύση περίπου 40.000 στρ. δασικών εκτάσεων¹⁹.

Στην Πορτογαλία, η ελεγχόμενη καύση έχει ήδη θεσμοθετηθεί από το 2004, ενώ το 2006 στο πλαίσιο συγκεκριμένης νομοθεσίας για το Εθνικό Σύστημα Αντιπυρικής Προστασίας Δασών εισάγεται για πρώτη φορά ο όρος “τεχνική καύση”, που περιλαμβάνει την προδιαγεγραμμένη καύση αλλά και την καύση για λόγους αντιμετώπισης πυρκαγιών (αντιπύρ και κατάκαυση)²⁰. Με αφορμή τις καταστροφικές πυρκαγιές, το 2017 θεσπίστηκε το Εθνικό Σχέδιο Προδιαγεγραμμένης Καύσης²¹ ως μέρος του Εθνικού Προγράμματος αντιμετώπισης δασικών πυρκαγιών. Το Σχέδιο αυτό προβλέπει την προδιαγεγραμμένη καύση περίπου 100.000 στρεμμάτων ανά έτος σε περιοχές προτεραιότητας για την εκδήλωση δασικών πυρκαγιών. Όπως φαίνεται από το παράδειγμα της Πορτογαλίας, η εισαγωγή της μεθόδου γίνεται σταδιακά και προοδευτικά, ενσωματώνοντας αλλαγές και εμπειρία και εξειδικεύοντας περαιτέρω τις διαδικασίες όταν υπάρχει ανάγκη.

Στην Καταλονία, η προδιαγεγραμμένη καύση ξεκίνησε να εφαρμόζεται στην πράξη από το 2000 (χωρίς σαφή νομοθετική πρόβλεψη) και, λόγω των θετικών αποτελεσμάτων στην πρόληψη δασικών πυρκαγιών,²² το 2006 θεσμοθετήθηκε στη νομοθεσία ως μέθοδος πρόληψης πυρκαγιών και διαχείρισης της καύσιμης ύλης²³. Εφαρμόζεται πλέον οργανωμένα και συστηματικά από επαγγελματίες πυροσβέστες της Group of Support to Forest Actions (GRAF), η οποία είναι το ειδικό τμήμα του Πυροσβεστικού Σώματος της Καταλονίας που ασχολείται αποκλειστικά με τη χρήση της φωτιάς για πρόληψη αλλά και καταστολή²⁴.

Στην Ισπανία, το 1998, ιδρύθηκαν ειδικές μονάδες της Δασικής Υπηρεσίας με σκοπό την πρόληψη δασικών πυρκαγιών (Integral Wildfire Prevention Teams-EPRIF), οι οποίες υλοποιούν δράσεις προδιαγεγραμμένης καύσης σε συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες. Βάσει του πολιτικού συστήματος και της διοικητικής διάρθρωσης της Ισπανίας, οι αυτόνομες κοινότητες (*comunidades autónomas*) έχουν θεσμοθετήσει ειδικότερα νομοθετήματα για την οργάνωση και υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης στις περιοχές αρμοδιότητάς τους. Παρόλα αυτά, η κεντρική κυβερνητική κατεύθυνση προβλέπει με σαφήνεια τη χρήση της προδιαγεγραμμένης καύσης ως μεθόδου προσαρμογής των δασών στις δασικές πυρκαγιές και ενίσχυσης της ανθεκτικότητάς τους, σύμφωνα με τον στόχο 2 (μείωση ρίσκου, προσαρμογή οικοσυστημάτων και προετοιμασία των τοπικών κοινωνιών) της πρόσφατης στρατηγικής για τη διαχείριση δασικών πυρκαγιών²⁵.

Στην Ιταλία, η προδιαγεγραμμένη καύση προβλέπεται σε νομοθετήματα της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις, προβλέπεται η προδιαγεγραμμένη καύση στη νομοθεσία για την αντιπυρική διαχείριση και τον σχεδιασμό ή στη γενικότερη νομοθεσία για τις

¹⁸ Lázaro, A., Montiel, C., 2010. Overview of Prescribed Burning Policies and Practices in Europe and Other Countries in Joaquim Sande Silva, Francisco Rego, Paulo Fernandes and Eric Rigolot (editors). 2010. Towards Integrated Fire Management-Outcomes of the European Project Fire Paradox. European Forest Institute Research Report 23, 2010.

¹⁹ Rigolot, E., Bernard, L., 2017. Prospect on prescribed burning development in France. International Congress on Prescribed Fires, European Forest Institute (EFI). INT., Feb 2017, Barcelona, Spain.

²⁰ Regulamento do Fogo Técnico/ DL n.º 124/2006, Decree-Law No. 17/2009 and Despacho nº143031/2009. (το π.δ. τροποποιήθηκε και επικαιροποιήθηκε το 2009 και το 2014)

²¹ Εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο της Πορτογαλικής Κυβέρνησης με την απόφαση No 59/8 Μαΐου 2017.

²² Pastor, E., Pérez, Y., , Miralles, M., Nebot, E., Planas, E.A., 2006. Prescribed burnings in Catalonia: fire management and research. Bushfire Conference 2006 - Brisbane, 6–9 June 2006

²³ Decree 312/2006 on Tactical Fire

²⁴ Στελέχη του WWF Ελλάς και της εθελοντικής ομάδας ΟΜΙΚΡΟΝ από το έργο πιλοτικής εφαρμογής στη Χίο, τον Οκτώβριο 2022 εκπαιδεύτηκαν για πέντε ημέρες από την GRAF Catalunya και πιστοποιήθηκαν μέσω ειδικού εκπαιδευτικού προγράμματος που οργάνωσε το Pau Costa Foundation.

²⁵ Ministry for the ecological transition and the demographic challenge, 2022. Strategic guidelines for wildland fire management in Spain, Approved by the Sectoral Conference of Environment on 28th July 2022.

πυρκαγιές, ενώ σε μία περίπτωση (Καμπανία) υπάρχει ειδικός νόμος για την προδιαγεγραμμένη καύση²⁶.

Η χρήση της προδιαγεγραμμένης καύσης είναι πιο εκτεταμένη και χρησιμοποιείται ήδη από το 1958 σε χώρες εκτός Ευρώπης, όπως η Αυστραλία, οι ΗΠΑ και ο Καναδάς. Σε αυτές τις χώρες η χρήση της μεθόδου της προδιαγεγραμμένης καύσης είναι ευρύτατα διαδεδομένη, όχι μόνο από κρατικούς φορείς, αλλά και από τοπικές αρχές, ιδιώτες και ιθαγενείς. Μάλιστα, σε κάποιες πολιτείες των ΗΠΑ έχει πιστοποιηθεί η διαδικασία προκειμένου να εφαρμόζεται με συγκεκριμένες προδιαγραφές, ενιαίες για όλους²⁷. Στον Καναδά, οι πολιτείες έχουν εισαγάγει στη σχετική νομοθεσία που αφορά τη διαχείριση δασών ή πυρκαγιών σχετικές προβλέψεις για την εφαρμογή της προδιαγεγραμμένης καύσης στα όρια ευθύνης τους²⁸ και η χρήση της γίνεται με βάση εγκεκριμένα σχέδια και πρωτόκολλα. Στην Αυστραλία^{29,30,31}, που ισχύει επίσης ομοσπονδιακό σύστημα οι πολιτείες εξειδικεύουν νομικά την ομοσπονδιακή πολιτική χρήσης της μεθόδου.

III. Πρόταση για την ενσωμάτωση της προδιαγεγραμμένης καύσης στην εθνική νομοθεσία

A. Ανάγκη θεσμοθέτησης της προδιαγεγραμμένης καύσης στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα η συσσώρευση καύσιμης ύλης λόγω χρόνιας απουσίας δασικής διαχείρισης και εγκατάλειψης της υπαίθρου αποτελεί ένα από τα κρισιμότερα προβλήματα που συμβάλλουν στην αύξηση της έντασης των δασικών πυρκαγιών. Η εγκατάλειψη της υπαίθρου, η μείωση της άσκησης παραδοσιακών αγροτικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων, η περικοπή των σχετικών δαπανών για τη διαχείριση των δασών και ειδικότερα της δασικής καύσιμης ύλης, και η μη εφαρμογή συγκροτημένης δασικής πολιτικής πολλαπλών σκοπών, έχουν οδηγήσει στην αύξηση και συσσώρευση της διαθέσιμης προς καύση βιομάζας και στη μείωση των διακένων στα ελληνικά δασικά οικοσυστήματα. Οι πιστώσεις που έχουν δαπανηθεί για την καταστολή των δασικών πυρκαγιών ήταν σαφέστατα πολλαπλάσιες από τις πιστώσεις που έχουν δαπανηθεί σε δράσεις πρόληψης δασικών πυρκαγιών. Παράλληλα, η Δασική Υπηρεσία, αποδυναμώθηκε από έμπειρο στελεχιακό δυναμικό και τα περισσότερα δασικά οικοσυστήματα έχουν απομείνει χωρίς σύγχρονη και ολοκληρωμένη διαχείριση. Μελέτες έχουν δείξει ότι χωρίς τη διαχείριση της καύσιμης ύλης, σε συνδυασμό με την έμφαση στην πολιτική της καταστολής, θα οδηγηθούμε σε περαιτέρω αύξηση της καύσιμης ύλης και σε πυρκαγιές μεγαλύτερης έντασης, δριμύτητας³².

Σε αυτό το πλαίσιο, η αξιοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης μπορεί να προσφέρει πολλαπλά οφέλη σε ζητήματα δασικής διαχείρισης και πρόληψης δασικών πυρκαγιών στην Ελλάδα. Ειδικότερα, η μέθοδος αυτή αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την επίτευξη των στόχων που προβλέπονται στην Εθνική Στρατηγική για τα δάση. Πιο συγκεκριμένα, η προδιαγεγραμμένη καύση εντάσσεται στους γενικούς στόχους για την ενίσχυση της καινοτομίας στη διαχείριση (άρθρο 5 παρ. 3.1.2), την πρόληψη και τη μείωση του αριθμού των δασικών πυρκαγιών και των

²⁶ Fernandes, P.M., Rigolot, E., 2022. Prescribed burning in the European Mediterranean Basin. In book: Global Application of Prescribed fire (pp.230-248),Chapter: 13, Publisher: CSIRO Publishing

²⁷ Montana-ΗΠΑ, House Bill No. 587/2017.

²⁸ Government of Alberta-Forest and Prairie Protection Act, Government of British *Wildfire Act* and *Wildfire Regulation*/2016.

²⁹ AFAC,2015. Overview of prescribed burning in Australasia. Report for the National Burning Project – Subproject 1. Australasian Fire and Emergency Service Authorities Council Limited. March 2015.

³⁰ AFAC,2017. National Guidelines for Prescribed Burning Strategic and Program Planning – National Burning Project sub-project 4. Australasian Fire and Emergency Service Authorities Council Limited (Melbourne: Victoria).

³¹ Australasian Fire and Emergency Services Authorities Council,2016.National Position on Prescribed Burning (AFAC Publication No. 2036). East Melbourne, Vic: Australia. AFAC Ltd.

³² Goldammer, J.G., Ξανθόπουλος, Γ., Ευτυχίδης, Γ., Μαλλίνης, Γ., Μητσόπουλος, Ι., Δημητρακόπουλος, Α., 2019. Έκθεση της Ανεξάρτητης Επιτροπής που έχει συσταθεί με την Απόφαση του Πρωθυπουργού Υ60/07.09.2018 (Β' 3937/2018) για την ανάλυση των υποκείμενων αιτιών και τη διερεύνηση των προοπτικών διαχείρισης των μελλοντικών πυρκαγιών δασών και υπαίθρου στην Ελλάδα. Global Fire Monitoring Center. 155 σελ.

καμένων εκτάσεων (άρθρο 6 παρ. 3.3.1) και τη συστηματική διαχείριση των δασικών οικοσυστημάτων (άρθρο 6 παρ. 3.4.4). Επιπλέον, η αρχή της βελτιστοποίησης που προβλέπεται στην Εθνική Στρατηγική αφορά στην επιλογή μέσων και στόχων ώστε να επιτυγχάνεται η άριστη σχέση μεταξύ εκροών και εισροών (ουσιαστικά να λαμβάνονται τα πιο κατάλληλα μετρά σε σχέση με τους στόχους, άρθρο 4 παρ. 6). Η αξιοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης συνάδει με την αρχή αυτή, καθώς όχι μόνο είναι χαμηλότερου κόστους σε σχέση με άλλες (μηχανικές) μεθόδους διαχείρισης της καύσιμης ύλης³³, αλλά παρέχει επίσης τη δυνατότητα να επιτευχθούν περισσότεροι στόχοι λόγω των πολλαπλών ωφελειών που προκύπτουν για τα δασικά οικοσυστήματα.

Τέλος, η θεσμοθέτηση και εφαρμογή της προδιαγεγραμμένης καύσης μπορεί να συμβάλει και στην επίτευξη του Σχεδίου Δράσης για τη δημόσια πολιτική πρόληψης δασικών πυρκαγιών³⁴, ειδικότερα σε ό,τι αφορά τους στόχους για την ενίσχυση της διαχείρισης των δασικών οικοσυστημάτων, με έμφαση στη διαχείριση για την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και τον περιορισμό της καύσιμης ύλης (άρθρο 1).

Τέλος, η Ανεξάρτητη Επιτροπή για τις Προοπτικές Διαχείρισης Πυρκαγιών Δασών και Υπαίθρου στην Ελλάδα, σε πρόσφατη έκθεσή της αναγνώρισε τη χρησιμότητα της προδιαγεγραμμένης καύσης ως εργαλείου για τη διαχείριση της καύσιμης ύλης και την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών και πρότεινε τη θεσμοθέτησή της, επισημαίνοντας παράλληλα την ανάγκη για την εκπαίδευση των στελεχών της Δασικής Υπηρεσίας στις πρακτικές της ελεγχόμενης καύσης³⁵. Η πρόσφατη νομοθετική πρόβλεψη της χρήσης του αντιπυρός ως μέσου δασοπυρόσβεσης αναγνωρίζει, επίσης, τη σημασία της αξιοποίησης της φωτιάς κατά την καταστολή των δασικών πυρκαγιών³⁶. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι το αντιπύρ και το προδιαγεγραμμένο πυρ αποτελούν διακριτές διαδικασίες, η πρώτη σχετιζόμενη με την καταστολή των πυρκαγιών, η δεύτερη με την πρόληψή τους. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η χρήση της προδιαγεγραμμένης καύσης έχει ευρύτερα οφέλη για τη δασική διαχείριση και δεν περιορίζεται μόνο στην πρόληψη των δασικών πυρκαγιών. Μάλιστα, πραγματοποιήθηκε πρόσφατα πιλοτική χρήση προδιαγεγραμμένης καύσης ως μεθόδου διαχείρισης για την ανόρθωση των ψευδαλπικών ποολιβαδων της Οίτης³⁷.

B. Νομοθετική πρόταση: τροποποίηση του ν. 998/1979

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η προδιαγεγραμμένη καύση αποτελεί μια μέθοδο που αποσκοπεί στην επίτευξη στόχων που σχετίζονται τόσο με τη δασική διαχείριση, όσο και την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών, προτείνεται η προσθήκη συγκεκριμένης διάταξης για την προδιαγεγραμμένη καύση στη δασική νομοθεσία, και ειδικότερα στον ν. 998/1979. Κύριος στόχος είναι να ενσωματωθεί το εργαλείο αυτό στον ευρύτερο σχεδιασμό της Δασικής Υπηρεσίας σε αυτούς τους δύο τομείς. Η Δασική Υπηρεσία είναι η καθ' ύλην αρμόδια για τη διαχείριση των δασών και δασικών εκτάσεων, την κατασκευή των πάσης φύσεως τεχνικών έργων και την εκτέλεση των πάσης φύσεως εργασιών προστασίας και αναπτύξεως των δασών και δασικών εκτάσεων (άρθρο 16 ν. 998/1979). Είναι,

³³ Lambert. B., 2010. The French prescribed burning network and its professional team in Pyrénées Orientales: lessons drawn from 20 years of experience. In Best Practices of Fire Use – Prescribed Burning and Suppression Fire Programmes in Selected Case-Study Regions in Europe. EFI Research Report 24. (Eds C Montiel and D Kraus) pp. 90–106. European Forest Institute, Joensuu.

³⁴ Υ.Α. ΥΠΕΝ/ΓΔΔΠ/61420/447/03.07.2019 (Β' 2863/2019).

³⁵ ό.π. υποσημ. 29.

³⁶ Ξανθόπουλος, Γ., Αθανασίου, Μ., Καζάκης, Γ., Ghosh, D., Καούκης, Κ., 2019. Τα αντιπύρ και η χρήση του στην Ελλάδα. Σελ. 255-267. Στα πρακτικά του 19ου Πανελλήνιου Δασολογικού Συνεδρίου, Λιτόχωρο, 29 Σεπτεμβρίου-2 Οκτωβρίου 2019, Ελληνική Δασολογική Εταιρεία. 675 σελ.

³⁷ Μαντζανάς, Κ, Ευαγγέλου, Χ., Παπαναστάσης, Β.Π., Σολωμού, Α., Λυριντζής, Γ., Ισπικούδης, Σ., Ξανθόπουλος, Γ., Τσαγκάρη,Κ., Καρέτσος,Γ.,2018. Ανόρθωση ποολιβαδων της ψευδαλπικής ζώνης στον Εθνικό Δρυμό Οίτης Παρίση, Ζ., Κακούρος, Π., (επιμ), 2018. Η Ελληνική λιβαδοπονία μπροστά σε νέες προκλήσεις. Πρακτικά του 9ου Πανελλήνιου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου, Λάρισα 9-12 Οκτωβρίου 2018. Αθήνα. 450 σελ.

επίσης, αρμόδια για την πρόληψη δασικών πυρκαγιών³⁸. Τέλος, είναι επιφορτισμένη με την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για τα δάση και του Σχεδίου Δράσης για τη δημόσια πολιτική πρόληψης πυρκαγιών.

Κύριος σκοπός της προτεινόμενης διάταξης (προσθήκη άρθρου 16Α στον ν. 998/1979) είναι να διασφαλίσει ότι η προδιαγεγραμμένη καύση θα σχεδιαστεί κατά τρόπο επιστημονικά ορθό και θα υλοποιηθεί με ασφάλεια για τους πολίτες, τις περιουσίες τους και τα φυσικά οικοσυστήματα. Για τον λόγο αυτό, προτείνεται να περιλαμβάνει τα εξής κατ' ελάχιστον στοιχεία: ορισμό της προδιαγεγραμμένης καύσης, το πεδίο εφαρμογής της, ένταξή της στο σχεδιασμό της δασικής υπηρεσίας σε σχέση με τη δασική διαχείριση και την αντιπυρική προστασία, συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις για τον σχεδιασμό και την υλοποίησή της, ειδικά σε ό,τι αφορά την προστασία προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών, κατ' ελάχιστον προϋποθέσεις για την ασφαλή και αποτελεσματική αξιοποίηση της μεθόδου αυτής, όπως επιστημονική παρακολούθηση και εξειδικευμένη κατάρτιση των φορέων που συμμετέχουν στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των σχετικών δράσεων. Πέραν της εξειδίκευσης των επιμέρους αυτών ζητημάτων με την υπουργική απόφαση, θα πρέπει να επισημανθεί ότι ρυθμίσεις της κείμενης νομοθεσίας που αφορούν παραδείγματος χάριν τις αρμοδιότητες υπηρεσιών και φορέων, τις διαδικασίες σχεδιασμού και χρηματοδότησης δράσεων δασικής διαχείρισης ή αντιπυρικής προστασίας, την (αστική ή ποινική) ευθύνη των αρμόδιων υπηρεσιών για πράξεις ή παραλείψεις κ.α., εφαρμόζονται και στην περίπτωση του σχεδιασμού και της υλοποίησης της προδιαγεγραμμένης καύσης.

Παράλληλα, προτείνεται η έκδοση μιας υπουργικής απόφασης (κατ' εξουσιοδότηση της προτεινόμενης διάταξης του ν. 998/1979) που θα καθορίζει τα ζητήματα που αφορούν τις τεχνικές προδιαγραφές των απαιτούμενων μελετών για τον σχεδιασμό της προδιαγεγραμμένης καύσης, καθώς και τη διαδικασία και τις προδιαγραφές για την υλοποίηση των επιμέρους δράσεων και τον ρόλο των συμμετεχόντων φορέων. Για τη διαμόρφωση της υπουργικής απόφασης θα ληφθούν υπόψη, πέραν των καλών πρακτικών, και τα συμπεράσματα που αναμένεται να καταγραφούν σε σχέση με την πιλοτική εφαρμογή της προδιαγεγραμμένης καύσης στη Χίο³⁹.

Η προτεινόμενη διάταξη - προσθήκη στον ν. 998/1979 είναι ως εξής:

Άρθρο 16Α Προδιαγεγραμμένη καύση

1. Ως προδιαγεγραμμένη καύση ορίζεται η προγραμματισμένη και ελεγχόμενη χρήση της φωτιάς, σε καθορισμένη περιοχή, υπό συγκεκριμένες συνθήκες και προϋποθέσεις και βάσει συγκεκριμένων διαδικασιών και προδιαγραφών με ευθύνη της κατά τόπο δασικής υπηρεσίας, με σκοπό τη διαχείριση της δασικής βλάστησης, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του τοπίου, την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και την επίτευξη διαχειριστικών στόχων όπως η βελτίωση οικοτόπων, βοσκοτόπων, η προστασία της βιοποικιλότητας, ο έλεγχος ή ο μετριασμός ασθενειών και εντόμων, η αφαίρεση ή η αντιμετώπιση ανεπιθύμητων ξενικών, εισβλητικών και χωροκατακτητικών ειδών χλωρίδας.

2. Η προδιαγεγραμμένη καύση επιτρέπεται κατά παρέκκλιση των απαγορεύσεων του άρθρου 23 του παρόντος, και ρυθμίζεται και εφαρμόζεται αποκλειστικά σύμφωνα με τους όρους, τις προϋποθέσεις, τη διαδικασία και τα όργανα που προβλέπονται στο παρόν άρθρο και στην υπουργική απόφαση της παραγράφου 10 του παρόντος, συνισχύουσας

³⁸ Άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 2612/1998 (Α' 112), άρθρο 1, παρ. 4 της κ.υ.α. 181752/2052/2019 (Β' 1525).

³⁹ Athanasiou, M., Bouchounas, T., Korakaki, E., Tziritis, E., Xanthopoulos, G., Sitara, S., 2022. Introducing the use of fire for wildfire prevention in Greece: pilot application of prescribed burning in Chios island. In proceedings of the 9th International Conference on Forest Fire Research: Advances in Forest Fire Research & 17th International Wildland Fire Safety Summit, 11-18 November 2022, Coimbra, Portugal. D. G. Viegas, Editor. ADAI/CEIF, University of Coimbra, Portugal. Abstract p. 169, full text on CD (p. 1487-1494), https://doi.org/10.14195/978-989-26-2298-9_227.

της κείμενης νομοθεσίας.

3. Η προδιαγεγραμμένη καύση σχεδιάζεται και υλοποιείται σε δημόσια και ιδιωτικά δάση, δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις εκτός ορίων οικισμών εγκεκριμένων και μη. Για την υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης σε ιδιωτικά δάση και ιδιωτικές δασικές ή χορτολιβαδικές εκτάσεις απαιτείται η συναίνεση του ιδιοκτήτη τους, σύμφωνα με τις προβλέψεις της κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος κοινής απόφασης της παρ. 10.

4. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης ανήκουν στην αρμοδιότητα της κατά τόπο δασικής υπηρεσίας. Η προδιαγεγραμμένη καύση εντάσσεται στα δασικά διαχειριστικά σχέδια ή/και στα σχέδια αντιπυρικής προστασίας που καταρτίζει η δασική υπηρεσία σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης συντάσσεται ειδική μελέτη είτε απευθείας από τη δασική υπηρεσία, είτε κατόπιν αναθέσεως κατά τις περί εκπονήσεως μελετών του Δημοσίου διατάξεις. Η μελέτη αυτή καταρτίζεται σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται στην υπουργική απόφαση της παραγράφου 10 του παρόντος και περιλαμβάνει τις ετήσιες δράσεις προδιαγεγραμμένης καύσης σε καθορισμένες περιοχές προτεραιότητας, εντός της αρμοδιότητας της κατά τόπον δασικής υπηρεσίας. Το σχέδιο της μελέτης τίθεται σε δημόσια διαβούλευση διάρκειας δύο μηνών στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

5. Σε περίπτωση που η προδιαγεγραμμένη καύση υλοποιείται εντός προστατευόμενης περιοχής του άρθρου 19 του ν. 1650/1986 ή δύναται να επηρεάσει προστατευόμενη περιοχή και τα εκεί προστατευτέα είδη και οικοτόπους απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής επί της μελέτης. Στη γνώμη του ο ΟΦΥΠΕΚΑ θα πρέπει να τεκμηριώσει ότι η προδιαγεγραμμένη καύση συνδέεται ή είναι απαραίτητη για τη διαχείριση της περιοχής και/ή δεν δύναται να επηρεάσει σημαντικά την εν λόγω περιοχή, καθεαυτή ή από κοινού με άλλα σχέδια, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων. Σε περίπτωση που η προδιαγεγραμμένη καύση δύναται να επηρεάσει αρνητικά προστατευόμενα βάσει της κείμενης νομοθεσίας είδη χλωρίδας ή άγριας πανίδας εκτός των προστατευόμενων περιοχών απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας επί της μελέτης.

6. Η προδιαγεγραμμένη καύση υλοποιείται σε περιόδους εκτός αντιπυρικής περιόδου και μόνο κατά τη διάρκεια της ημέρας από την ανατολή έως και 2 ώρες πριν από τη δύση του ηλίου. Κατ' εξαίρεση δύναται να πραγματοποιηθεί κατά την αντιπυρική περίοδο εφόσον αυτό προκρίνεται από τις συνθήκες της εν λόγω περιοχής για λόγους που σχετίζονται με τη διατήρηση και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος, και ανάγκες που σχετίζονται με τους εκάστοτε διαχειριστικούς στόχους και με την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών. Σε αυτή την περίπτωση, θα πρέπει να υπάρξει σαφής τεκμηρίωση της εν λόγω ανάγκης στη μελέτη της παραγράφου 2 του παρόντος και να προβλέπονται τυχόν πρόσθετοι όροι και προϋποθέσεις, ιδιαίτερα όσον αφορά την ασφάλεια.

7. Κατά τον σχεδιασμό δράσεων προδιαγεγραμμένης καύσης και την επιλογή των περιοχών όπου αυτές θα υλοποιηθούν, αξιολογούνται και λαμβάνονται υπόψη κατ' ελάχιστον: (α) βραχυπρόθεσμες προβλέψεις των μετεωρολογικών συνθηκών (δελτίο πρόγνωσης καιρού), τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής, η κατάσταση της βλάστησης, τα φορτία και η δομή των δασικών καυσίμων, τα επίπεδα κινδύνου πυρκαγιάς, η εκτιμώμενη συμπεριφορά της φωτιάς και η εκτιμώμενη διασπορά του καπνού, (β) η ιστορική και κοινωνική διάσταση του φαινομένου των δασικών πυρκαγιών σε τοπικό επίπεδο, (γ) τα οικολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής και ιδιαίτερα η παρουσία προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και πανίδας και η υποχρέωση μη υποβάθμισης και όχλησής τους αντίστοιχα, (δ) οι αποστάσεις από οικισμούς, κρίσιμες υποδομές και δίκτυα, (ε) η επάρκεια των πυροσβεστικών μέσων κατά

την υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης, (στ) η απαίτηση επιτήρησης της περιοχής για εύλογο χρονικό διάστημα μετά την ολοκλήρωση της προδιαγεγραμμένης καύσης με σκοπό την αντιμετώπιση πιθανής αναζωπύρωσης και η επάρκεια των απαιτούμενων μέσων επιτήρησης, (ζ) η ύπαρξη μνημείων ή στοιχείων πολιτιστικής κληρονομιάς στην ευρύτερη περιοχή.

8. Στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης, περιλαμβάνονται δράσεις επιστημονικής έρευνας και παρακολούθησης με σκοπό την παράλληλη απόκτηση γνώσης και την άντληση συμπερασμάτων σχετικά με την εφαρμογή και τη λειτουργία της προδιαγεγραμμένης καύσης και την επίδρασή της στο έδαφος, τη βιοποικιλότητα και τη φυσιολογία ειδών χλωρίδας. Τα αποτελέσματα της επιστημονικής έρευνας και παρακολούθησης λαμβάνονται υπόψη κατά τον σχεδιασμό μελλοντικών δράσεων προδιαγεγραμμένης καύσης στο πλαίσιο του αντιτυρικού και διαχειριστικού σχεδιασμού των δασικών υπηρεσιών.

9. Σχεδιάζεται και υλοποιείται από τη Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων / ΕΛΓΟ Δήμητρα, πρόγραμμα εκπαίδευσης και κατάρτισης με θέμα τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης για το προσωπικό των δασικών υπηρεσιών και άλλων φορέων που συμμετέχουν στην υλοποίηση δράσεων προδιαγεγραμμένης καύσης. Η πρότερη αποδεδειγμένη επιτυχής παρακολούθηση των εν λόγω προγραμμάτων αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή στην υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης.

10. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, του Υπουργού Εσωτερικών, του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και οι προδιαγραφές για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων προδιαγεγραμμένης καύσης. Ειδικότερα, καθορίζονται τα εξής:

(α) τα κριτήρια για την επιλογή των περιοχών όπου ενδείκνυται να εφαρμοστεί η προδιαγεγραμμένη καύση ως μέθοδος δασικής διαχείρισης, από κοινού με τυχόν άλλες μεθόδους,

(β) οι τεχνικές προδιαγραφές και το περιεχόμενο των απαιτούμενων μελετών για τον σχεδιασμό συγκεκριμένων δράσεων,

(γ) η διαδικασία και οι προδιαγραφές για την υλοποίηση των δράσεων συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων δράσεων επιστημονικής έρευνας και παρακολούθησης,

(δ) η διαδικασία αξιολόγησης της ετήσιας υλοποίησης των δράσεων

(ε) ο ρόλος των συμμετεχόντων φορέων

(στ) το περιεχόμενο του προγράμματος εκπαίδευσης και κατάρτισης της παραγράφου 9 του παρόντος

(ζ) οιοδήποτε άλλο συναφές ζήτημα.

Το σχέδιο της υπουργικής απόφασης τίθεται σε δημόσια διαβούλευση διάρκειας δύο μηνών στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Πέραν της προτεινόμενης διάταξης, το ΥΠΕΝ θα πρέπει να διασφαλίσει ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες (τόσο σε κεντρικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο των κατά τόπο δασικών υπηρεσιών) διαθέτουν προσωπικό με κατάλληλη ειδικευση σε ζητήματα προδιαγεγραμμένης καύσης για να μπορέσουν να συνδράμουν ουσιαστικά και έμπρακτα στην ορθή εφαρμογή της μεθόδου αυτής στην Ελλάδα βάσει ενδεδειγμένων πρακτικών. Η ανταλλαγή τεχνογνωσίας με επιστήμονες και δημόσιους

φορείς από άλλες χώρες που διαθέτουν εμπειρία σε θέματα χρήσης της προδιαγεγραμμένης καύσης είναι πολύ σημαντική και θα πρέπει να προωθηθεί από το ΥΠΕΝ για τη διαρκή επιμόρφωση και κατάρτιση του προσωπικού των δασικών υπηρεσιών.

Επίσης, σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση της υλοποίησης των δράσεων προδιαγεγραμμένης καύσης, η ένταξή τους στα διαχειριστικά σχέδια και στον αντιπυρικό σχεδιασμό της Δασικής Υπηρεσίας επιτρέπει την αναζήτηση και εξεύρεση κονδυλίων από περισσότερες χρηματοδοτικές πηγές ανάλογα με τις ανάγκες και τη διαθεσιμότητα των σχετικών πόρων.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι είναι αναγκαία η διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου συστήματος πρόληψης το οποίο θα αξιολογεί και θα προσδιορίζει (τόσο σε εθνικό, όσο και σε τοπικό επίπεδο) τις προτεραιότητες και τις ανάγκες για την ανάληψη και υλοποίηση σχετικών δράσεων. Είναι σημαντικό όλα τα σχετικά εργαλεία, συμπεριλαμβανομένης της προδιαγεγραμμένης καύσης, να ενταχθούν σε αυτόν τον σχεδιασμό. Η πρότασή μας εστιάζει στη θεσμοθέτηση της προδιαγεγραμμένης καύσης στην εθνική νομοθεσία (με το διττό σκοπό όπως αναφέρθηκε ανωτέρω) αναγνωρίζοντας παράλληλα την ανάγκη για μια ολοκληρωμένη και συνεκτική προσέγγιση στον σχεδιασμό ενός συστήματος πρόληψης δασικών πυρκαγιών. Αυτό θα πρέπει να αποτελέσει μέρος μιας ευρύτερης νομοθετικής πρωτοβουλίας για την κατάρτιση ενός Εθνικού Σχεδίου Αντιπυρικής Προστασίας με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων, που θα αποτελεί μέρος ενός μακροχρόνιου στρατηγικού σχεδιασμού για τη χρηματοδότηση δράσεων για μια ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών⁴⁰.

⁴⁰ WWF Ελλάς, 2022. Έκθεση για τα οικονομικά πρόληψης και καταστολής δασικών πυρκαγιών: Αξιολόγηση της διαχείρισης των δημοσίων πόρων και προτάσεις για την ενίσχυση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της αποτελεσματικότητας, διαθέσιμο στο https://wwfeu.awsassets.panda.org/downloads/acf_wwf_miir_policy_report_may_2022_high.pdf

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προτεινόμενη διάταξη	Αιτιολόγηση
1. Ως προδιαγεγραμμένη καύση ορίζεται η προγραμματισμένη και ελεγχόμενη χρήση της φωτιάς σε καθορισμένη περιοχή, υπό συγκεκριμένες συνθήκες και προϋποθέσεις και βάσει συγκεκριμένων διαδικασιών και προδιαγραφών, με ευθύνη της κατά τόπο δασικής υπηρεσίας και με σκοπό τη διαχείριση της δασικής βλάστησης, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του τοπίου, την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και την επίτευξη διαχειριστικών στόχων όπως η βελτίωση οικοτόπων, βοσκοτόπων, η προστασία της βιοποικιλότητας, ο έλεγχος ή ο μετριασμός ασθενειών και εντόμων, η αφαίρεση ή η αντιμετώπιση ανεπιθύμητων ξενικών, εισβλητικών και χωροκατακτητικών ειδών χλωρίδας.	Είναι σημαντικό, όπως διαφαίνεται και από τη νομοθεσία άλλων χωρών, να προβλεφθεί σαφής ορισμός της προδιαγεγραμμένης καύσης με αναφορά στα επιμέρους στοιχεία και προϋποθέσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφαλής χρήση του εργαλείου αυτού και η υλοποίησή του υπό σαφώς προσδιορισμένες συνθήκες και προϋποθέσεις. Επίσης, κρίνεται απαραίτητο να προσδιοριστεί ρητά στον ορισμό ότι η καύση είναι υπό την ευθύνη και αρμοδιότητα της Δασικής Υπηρεσίας. Η ευθύνη της Δασικής Υπηρεσίας και η αιτιολόγηση της επιλογής αυτής αναλύεται κατωτέρω στην παράγραφο 4. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν δύνανται να συμμετάσχουν στις δράσεις άλλοι φορείς, η συμμετοχή των οποίων είναι αναγκαία και επιβεβλημένη, αλλά την κύρια ευθύνη έχει η Δασική Υπηρεσία. Τέλος, στον ορισμό γίνεται αναφορά στον σκοπό της προδιαγεγραμμένης καύσης σχετικά με τη «διαχείριση της δασικής βλάστησης, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του τοπίου, την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και την επίτευξη διαχειριστικών στόχων». Η ενδεικτική αναφορά σε επιμέρους διαχειριστικούς στόχους θεωρείται απαραίτητη για να δοθεί σαφής κατεύθυνση σχετικά με το ποιοι μπορεί να είναι οι στόχοι αυτοί, προκειμένου να διασφαλιστεί η επιστημονικά ορθή και αποτελεσματική χρήση του εργαλείου αυτού.
2. Η προδιαγεγραμμένη καύση επιτρέπεται κατά παρέκκλιση των απαγορεύσεων του άρθρου 23 του παρόντος, και ρυθμίζεται και εφαρμόζεται αποκλειστικά σύμφωνα με τους όρους, τις προϋποθέσεις, τη διαδικασία και τα όργανα που	Στην παράγραφο αυτή προσδιορίζεται η σχέση της προτεινόμενης διάταξης με άλλες διατάξεις του νόμου 998/1979 και της κείμενης νομοθεσίας και καθορίζεται στενά το ρυθμιστικό πλαίσιο εφαρμογής του εν λόγω εργαλείου. Η διασφάλιση αυτή, που περιλαμβάνεται και στους νόμους άλλων χωρών (π.χ. Γαλλία), προβλέπει ότι η προδιαγεγραμμένη καύση μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο στο πλαίσιο της παρούσας διάταξης και των όρων και προϋποθέσεων που

προβλέπονται στο παρόν άρθρο και στην υπουργική απόφαση της παραγράφου 10 του παρόντος, συνισχύουσας της κείμενης νομοθεσίας.	εξειδικεύονται στην κατ' εξουσιοδότηση υπουργική απόφαση. Αυτό κρίνεται απαραίτητο προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η διαδικασία της προδιαγεγραμμένης καύσης δεν συγχέεται με άλλες διενεργούμενες "καύσεις" που πραγματοποιούνται κατ' εξαίρεση της προαναφερθείσας απαγόρευσης (π.χ. η πρόβλεψη του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 23 ή οι προβλεπόμενες σε σχετικές Πυροσβεστικές Διατάξεις του Πυροσβεστικού Σώματος). Τέλος, καθίσταται σαφές ότι πέραν των προβλέψεων της προτεινόμενης διάταξης και της υπουργικής απόφασης ισχύει και η κείμενη διαδικασία σε ό,τι αφορά τόσο τα στάδια σχεδιασμού (π.χ. η δασική νομοθεσία σχετικά με τη δασική διαχείριση, προβλέψεις για την προστασία της βιοποικιλότητας και ειδικότερα των προστατευόμενων περιοχών), όσο και υλοποίησης (π.χ. διατάξεις που αφορούν στις αρμοδιότητες των συμμετεχόντων φορέων, ζητήματα σχετικά με την αστική και ποινική ευθύνη του Δημοσίου κ.α.).
3. Η προδιαγεγραμμένη καύση σχεδιάζεται και υλοποιείται σε δημόσια και ιδιωτικά δάση, δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις εκτός ορίων οικισμών εγκεκριμένων και μη. Για την υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης σε ιδιωτικά δάση και ιδιωτικές δασικές ή χορτολιβαδικές εκτάσεις απαιτείται η συναίνεση του ιδιοκτήτη τους, σύμφωνα με τις προβλέψεις της κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος υπουργικής απόφασης της παρ. 10	Στην παράγραφο αυτή προσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής της προδιαγεγραμμένης καύσης, ήτοι η υλοποίηση σε "δημόσια και ιδιωτικά δάση, δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις εκτός ορίων οικισμών εγκεκριμένων και μη", καθώς και η προϋπόθεση για την εφαρμογή της στις περιπτώσεις των ιδιωτικών δασών ή ιδιωτικών δασικών και χορτολιβαδικών εκτάσεων. Κρίνεται αναγκαία η δυνατότητα εφαρμογής της διάταξης αυτής τόσο σε δημόσια, όσο και στα ιδιωτικά δάση, δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις για να διασφαλιστεί ότι η δασική υπηρεσία θα έχει τη δυνατότητα να σχεδιάσει με ολοκληρωμένο τρόπο τη δασική διαχείριση αλλά και την πρόληψη δασικών πυρκαγιών εντός της περιοχής ευθύνης της χωρίς να επηρεάζονται οι αναγκαίες σύμφωνα με τα επιστημονικά κριτήρια και δεδομένα ενέργειες από το ιδιοκτησιακό καθεστώς των εν λόγω εκτάσεων. Η επιλογή των περιοχών θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με επιστημονικά κριτήρια και δεδομένα και τις εκάστοτε διαχειριστικές ανάγκες και στόχους πρόληψης στις περιοχές εφαρμογής. Σε ό,τι αφορά τις ιδιωτικές εκτάσεις, η διαδικασία και οι όροι για τη διαπίστωση της συναίνεσης του ιδιοκτήτη (ειδικά σε περιπτώσεις σιωπηρής συναίνεσης, όπως προβλέπεται και στη νομοθεσία άλλων κρατών, π.χ. Γαλλία), θα προβλεφθούν στην υπουργική απόφαση της παραγράφου 10.

4. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης ανήκουν στην αρμοδιότητα της κατά τόπο δασικής υπηρεσίας. Η προδιαγεγραμμένη καύση εντάσσεται στα δασικά διαχειριστικά σχέδια ή/και στα σχέδια αντιπυρικής προστασίας που καταρτίζει η δασική υπηρεσία σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης συντάσσεται ειδική μελέτη είτε απευθείας από τη δασική υπηρεσία, είτε κατόπιν αναθέσεως κατά τις περί εκπονήσεως μελετών του Δημοσίου διατάξεις. Η μελέτη αυτή καταρτίζεται σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται στην υπουργική απόφαση της παραγράφου 10 του παρόντος και περιλαμβάνει τις ετήσιες δράσεις προδιαγεγραμμένης καύσης σε καθορισμένες περιοχές προτεραιότητας, εντός της αρμοδιότητας της κατά τόπον δασικής υπηρεσίας. Το σχέδιο της μελέτης τίθεται σε δημόσια διαβούλευση διάρκειας δύο μηνών στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.	Η διάταξη αυτή προβλέπει ότι κύριος αρμόδιος φορέας για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης προτείνεται να είναι η δασική υπηρεσία. Η Δασική Υπηρεσία είναι η καθ' ύλην αρμόδια για τη διαχείριση των δασών και δασικών εκτάσεων, την κατασκευή των πάσης φύσεως τεχνικών έργων και την εκτέλεση των πάσης φύσεως εργασιών προστασίας και αναπτύξεως των δασών και δασικών εκτάσεων (άρθρο 16 ν. 998/1979). Είναι επίσης αρμόδια για την πρόληψη δασικών πυρκαγιών (παρ. 2, άρθρο 1, ν. 2612/1998, άρθρο 1, παρ. 4, κ.υ.α. 181752/2052/2019 (Β' 1525)). Στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της η Δασική Υπηρεσία θα πρέπει να συνεργαστεί και να συντονιστεί και με άλλους καθ' ύλην αρμόδιους φορείς (όπως την Πυροσβεστική Υπηρεσία, τα αρμόδια τμήματα των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, τον ΟΦΥΠΕΚΑ κ.α.). Ο ρόλος των λοιπών συμμετεχόντων φορέων στις διαδικασίες (π.χ. γνωμοδοτικός ρόλος κατά τον σχεδιασμό, συνδρομή κατά την υλοποίηση κ.α.) προτείνεται να αποσαφηνιστεί στην υπουργική απόφαση της παρ. 10. Προκειμένου να επιτευχθεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στον σχεδιασμό της δασικής υπηρεσίας είναι σημαντικό να ενσωματώνεται η προδιαγεγραμμένη καύση στις δασοπονικές μελέτες δασών. Για λόγους συνοχής της κείμενης νομοθεσίας, προτείνεται η σχετική σημειακή τροποποίηση των ισχυουσών προδιαγραφών, ώστε να συμπεριληφθεί η προδιαγεγραμμένη καύση ως μέθοδος πρόληψης των δασικών πυρκαγιών και δασικής διαχείρισης [βλ. υ.α. 166780/1619/25-4-2018 (ΦΕΚ Β'1420) και τις μελέτες για τα αντιπυρικά σχέδια υ.α. ΥΠΕΝ/ΔΠΔ/61247/2789/26-3-2020 (ΑΔΑ: ΩΖ3Π4653Π8-ΘΚ0)]. Τέλος, κρίνεται απαραίτητο να εκπονηθεί (από τη Δασική υπηρεσία απευθείας ή κατόπιν ανάθεσης) ειδική μελέτη βάσει προδιαγραφών που θα καθοριστούν με την υπουργική απόφαση της παραγράφου 10 προκειμένου να σχεδιαστεί με επιστημονικά ορθό και τεκμηριωμένο τρόπο.
5. Σε περίπτωση που η προδιαγεγραμμένη καύση υλοποιείται εντός προστατευόμενης περιοχής του άρθρου 19 του ν. 1650/1986 ή δύναται να επηρεάσει προστατευόμενη περιοχή και τα εκεί προστατευτέα είδη και	Η παράγραφος 5 θέτει συγκεκριμένες προϋποθέσεις στη διαδικασία σχεδιασμού της προδιαγεγραμμένης καύσης σε περιπτώσεις που επηρεάζονται προστατευόμενες περιοχές ή προστατευόμενα είδη χλωρίδας και πανίδας. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν θα προκληθούν αρνητικές επιπτώσεις στα προστατευτέα αντικείμενα, κρίνεται απαραίτητο να χορηγηθεί η σύμφωνη γνώμη του ΟΦΥΠΕΚΑ για δράσεις που επηρεάζουν προστατευόμενες περιοχές (βάσει των

οικοτόπους απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής επί της μελέτης. Στη γνώμη του ο ΟΦΥΠΕΚΑ θα πρέπει να τεκμηριώσει ότι η προδιαγεγραμμένη καύση συνδέεται ή είναι απαραίτητη για τη διαχείριση της περιοχής και/ή δεν δύναται να επηρεάσει σημαντικά την εν λόγω περιοχή, καθεαυτή ή από κοινού με άλλα σχέδια, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων. Σε περίπτωση που η προδιαγεγραμμένη καύση δύναται να επηρεάσει αρνητικά προστατευόμενα βάσει της κείμενης νομοθεσίας είδη χλωρίδας ή άγριας πανίδας εκτός των προστατευόμενων περιοχών απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας επί της μελέτης.	σχετικών υποχρεώσεων που πηγάζουν από την οδηγία 92/43/ΕΟΚ για τις περιοχές του δικτύου Natura, και την εθνική νομοθεσία) και της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του ΥΠΕΝ σε περιπτώσεις που επηρεάζονται προστατευόμενα είδη χλωρίδας και πανίδας εκτός των προστατευόμενων περιοχών (βάσει της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας). Θα πρέπει επίσης να διασφαλιστεί (με σχετική πρόβλεψη στις προδιαγραφές των μελετών) ότι έκαστη μελέτη θα περιλαμβάνει ανάλυση των οικολογικών χαρακτηριστικών της περιοχής και της παρουσίας προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών και η αξιολόγηση των ενδεχόμενων επιπτώσεων των εν λόγω δράσεων στα προστατευτέα αντικείμενα καθώς και προτάσεις για τη λήψη κατάλληλων μέτρων για την αποφυγή υποβάθμισης ή όχλησής τους (π.χ. υλοποίηση της καύσης σε χρονική περίοδο κατά την οποία το προστατευόμενο είδος δεν ευρίσκεται ή δεν αναπαράγεται στην περιοχή).
6. Η προδιαγεγραμμένη καύση υλοποιείται σε περιόδους εκτός αντιπυρικής περιόδου και μόνο κατά τη διάρκεια της ημέρας από την ανατολή έως και 2 ώρες πριν από τη δύση του ηλίου. Κατ' εξαίρεση δύναται να πραγματοποιηθεί κατά την αντιπυρική περίοδο εφόσον αυτό προκρίνεται από τις συνθήκες της εν λόγω περιοχής για λόγους που σχετίζονται με τη διατήρηση και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος, και ανάγκες που	Η παράγραφος 6 της προτεινόμενης διάταξης προσδιορίζει το χρονικό πεδίο εφαρμογής της προδιαγεγραμμένης καύσης. Κατ' αρχήν, η προδιαγεγραμμένη καύση θα πρέπει να υλοποιείται εκτός αντιπυρικής περιόδου και μόνο κατά τη διάρκεια της ημέρας προκειμένου να διασφαλιστεί η ύπαρξη κατάλληλων συνθηκών για την ασφαλή υλοποίησή της (παρόμοια διάταξη υπάρχει και στη γαλλική νομοθεσία). Η διάταξη προβλέπει την κατ' εξαίρεση πραγματοποίηση προδιαγεγραμμένης καύσης εντός της αντιπυρικής περιόδου, κατόπιν σχετικής τεκμηρίωσης, μόνο όταν αυτό προκρίνεται από τις συνθήκες της περιοχής σε σχέση με λόγους που αφορούν τη διαχείρισή της και τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών. Είναι πολλά τα παραδείγματα περιοχών σε όλη την

σχετίζονται με τους εκάστοτε διαχειριστικούς στόχους και με την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών. Σε αυτή την περίπτωση, θα πρέπει να υπάρχει σαφής τεκμηρίωση της εν λόγω ανάγκης στη μελέτη της παραγράφου 2 του παρόντος και να προβλέπονται τυχόν πρόσθετοι όροι και προϋποθέσεις, ιδιαίτερα όσον αφορά την ασφάλεια.	επικράτεια στην αρχή της αντιπυρικής περιόδου, όπου ο κίνδυνος πυρκαγιάς είναι χαμηλός και η βλάστηση είναι σε κατάσταση που επιτρέπει την αξιοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης. Επιπλέον στην βόρεια Ελλάδα ή και σε μεγάλα υψόμετρα, η ποώδης βλάστηση είναι πράσινη για μεγάλα χρονικά διαστήματα και ο κίνδυνος πυρκαγιάς χαμηλός και συνεπώς οι συνθήκες είναι κατάλληλες εντός της αντιπυρικής περιόδου.
7. Κατά τον σχεδιασμό δράσεων προδιαγεγραμμένης καύσης και την επιλογή των περιοχών όπου αυτές θα υλοποιηθούν, αξιολογούνται και λαμβάνονται υπόψη κατ' ελάχιστον: (α) βραχυπρόθεσμες προβλέψεις των μετεωρολογικών συνθηκών (δελτίο πρόγνωσης καιρού), τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής, η κατάσταση της βλάστησης, τα φορτία και η δομή των δασικών καυσίμων, τα επίπεδα κινδύνου πυρκαγιάς, η εκτιμώμενη συμπεριφορά της φωτιάς και η εκτιμώμενη διασπορά του καπνού, (β) η ιστορική και κοινωνική διάσταση του φαινομένου των δασικών πυρκαγιών σε τοπικό επίπεδο, (γ) τα οικολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής και ιδιαίτερα η παρουσία προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και πανίδας και η υποχρέωση μη υποβάθμισης και όχλησής τους αντίστοιχα, (δ) οι αποστάσεις από οικισμούς, κρίσιμες υποδομές και δίκτυα, (ε) η επάρκεια των πυροσβεστικών μέσων κατά την	Η διάταξη αυτή προβλέπει τα κατ' ελάχιστον στοιχεία που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και να αξιολογηθούν κατά τον σχεδιασμό της προδιαγεγραμμένης καύσης και την επιλογή των περιοχών όπου θα λάβουν χώρα οι εν λόγω δράσεις. Οι προβλέψεις αυτές κρίνονται απαραίτητες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η προδιαγεγραμμένη καύση θα σχεδιαστεί και θα υλοποιηθεί κατά τρόπο επιστημονικά ορθό και τεκμηριωμένο με ασφάλεια τόσο για τα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος, όσο και για τους πολίτες και τις περιουσίες τους. Τα στοιχεία αυτά θα αποσαφηνιστούν και θα εξειδικευθούν περαιτέρω στην υπουργική απόφαση της παραγράφου 10 που θα προσδιορίσει τα κριτήρια για την επιλογή των περιοχών, τις τεχνικές προδιαγραφές των μελετών για την υλοποίηση των δράσεων καθώς και τη εν γένει διαδικασία.

υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης, (στ) η απαίτηση επιτήρησης της περιοχής για εύλογο χρονικό διάστημα μετά την ολοκλήρωση της προδιαγεγραμμένης καύσης με σκοπό την αντιμετώπιση πιθανής αναζωπύρωσης και η επάρκεια των απαιτούμενων μέσων επιτήρησης, (ζ) η ύπαρξη μνημείων ή στοιχείων πολιτιστικής κληρονομιάς στην ευρύτερη περιοχή.	
8. Στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης, περιλαμβάνονται δράσεις επιστημονικής έρευνας και παρακολούθησης με σκοπό την ενίσχυση της γνώσης και την άντληση συμπερασμάτων σχετικά με την εφαρμογή και τη λειτουργία της προδιαγεγραμμένης καύσης και την επίδρασή της στο έδαφος, τη βιοποικιλότητα και τη φυσιολογία ειδών χλωρίδας. Τα αποτελέσματα της επιστημονικής έρευνας και παρακολούθησης λαμβάνονται υπόψη κατά τον σχεδιασμό μελλοντικών δράσεων προδιαγεγραμμένης καύσης στο πλαίσιο του αντιπυρικού και διαχειριστικού σχεδιασμού των δασικών υπηρεσιών.	Η εν λόγω πρόβλεψη αντανakλά την ανάγκη για επιστημονικά ορθό σχεδιασμό και υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης και προβλέπει την ένταξη δράσεων επιστημονικής παρακολούθησης κατά την προετοιμασία και υλοποίηση των δράσεων. Κρίνεται απαραίτητο να αντληθούν αξιόπιστα επιστημονικά δεδομένα σχετικά με την επίδραση της προδιαγεγραμμένης καύσης σε στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος όπως το έδαφος, η βιοποικιλότητα και η φυσιολογία ειδών βλάστησης, τα οποία θα ληφθούν υπόψη κατά τον σχεδιασμό των μελλοντικών δράσεων.
9. Σχεδιάζεται και υλοποιείται από τη Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου	Όπως διαφαίνεται και από τις πρακτικές και τη νομοθεσία άλλων κρατών, η εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού των δασικών υπηρεσιών και των λοιπών φορέων που συμμετέχουν σε δράσεις προδιαγεγραμμένης καύσης αποτελεί κρίσιμη προϋπόθεση για την ασφαλή και αποτελεσματική χρήση του εργαλείου

Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων / ΕΛΓΟ Δήμητρα πρόγραμμα εκπαίδευσης και κατάρτισης με θέμα τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης για το προσωπικό των δασικών υπηρεσιών και άλλων φορέων που συμμετέχουν στην υλοποίηση δράσεων προδιαγεγραμμένης καύσης. Η πρότερη αποδεδειγμένη παρακολούθηση των εν λόγω προγραμμάτων αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή στην υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης.	αυτού. Ως εκ τούτου, η εν λόγω διάταξη προβλέπει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός προγράμματος εκπαίδευσης και κατάρτισης που θα σχεδιαστεί και θα υλοποιηθεί από τη Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων του ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ». Το Ινστιτούτο αυτό έχει την τεχνογνωσία και την απαιτούμενη επιστημονική κατάρτιση σε ζητήματα που αφορούν τη δασική διαχείριση καθώς και τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της προδιαγεγραμμένης καύσης. Το ΥΠΕΝ ως αρμόδιο υπουργείο σε ζητήματα δασικής διαχείρισης θα πρέπει να μεριμνήσει για τη διαμόρφωση του προγράμματος κατάρτισης στηριζόμενο σε αντίστοιχα προγράμματα άλλων χωρών και σε συνεργασία με επιστήμονες με ειδίκευση στο συγκεκριμένο ζήτημα.
10. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, του Υπουργού Εσωτερικών, του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και οι προδιαγραφές για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων προδιαγεγραμμένης καύσης. Ειδικότερα, καθορίζονται τα εξής: (α) τα κριτήρια για την επιλογή των περιοχών όπου ενδείκνυται να εφαρμοστεί η προδιαγεγραμμένη καύση ως μέθοδος δασικής διαχείρισης, από κοινού με τυχόν άλλες μεθόδους, (β) οι τεχνικές προδιαγραφές και το περιεχόμενο των απαιτούμενων μελετών	Η διάταξη αυτή παρέχει την εξουσιοδοτική βάση για την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης για τον καθορισμό των προϋποθέσεων και προδιαγραφών, διαδικασιών και λοιπών απαιτούμενων στοιχείων για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων προδιαγεγραμμένης καύσης. Για την έκδοση της απόφασης απαιτείται η συνδρομή τεσσάρων υπουργείων τα οποία έχουν αρμοδιότητα για επιμέρους ζητήματα που αφορούν στην προδιαγεγραμμένη καύση. Η διάταξη προβλέπει τα κατ' ελάχιστον στοιχεία της υπουργικής απόφασης προκειμένου να διασφαλίσει ότι η υπουργική απόφαση θα περιλαμβάνει τα απαραίτητα και αναγκαία στοιχεία για την επιστημονικά ορθή και ασφαλή χρήση της προδιαγεγραμμένης καύσης. Τέλος, η δημόσια διαβούλευση επί της υπουργικής απόφασης, με ευθύνη του ΥΠΕΝ, κρίνεται απαραίτητη για να δοθεί η δυνατότητα στους εμπλεκόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων και των επιστημόνων και ειδικών, αλλά και στους πολίτες εν γένει, να συμβάλουν με σχόλια για τη διαμόρφωση του κατάλληλου περιεχομένου.

για τον σχεδιασμό συγκεκριμένων δράσεων, (γ) η διαδικασία και οι προδιαγραφές για την υλοποίηση των δράσεων συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων δράσεων επιστημονικής έρευνας και παρακολούθησης, (δ) η διαδικασία αξιολόγησης της ετήσιας υλοποίησης των δράσεων (ε) ο ρόλος των συμμετεχόντων φορέων (στ) το περιεχόμενο του προγράμματος εκπαίδευσης και κατάρτισης της παραγράφου 9 του παρόντος (ζ) οιοδήποτε άλλο συναφές ζήτημα. Το σχέδιο της υπουργικής απόφασης τίθεται σε δημόσια διαβούλευση διάρκειας δύο μηνών στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.	
--	--